

ERCIYES

KAYSERİ HALKEVİ DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Kutlama Telgrafları ve cevapları

Halkevlerinin 13. Yıldönümü

Öğretim ve Eğitim hakkında

Kayserili Nasıl bir insandır ?

Alev Dağı

Şeyhin Sabah türküsü (Şiir)

Hayat ve Menfaat

Meslek Seçimi

Hayat (Şiir)

Nisan Şarkıları

Halı ve Bugünkü Halıcılığımız

Kadın Halk Şairi Şerife Soykan

Evimiz Hür Vatan gibi (Şiir)

Mikroplar

Türk Tarihinde 26 Ağustoslar

Yetişir (Şiir)

O gün (Şiir)

Bit Yiğitte bulunmaz

Kayseri Ağzı Kelimeler

Orman Dâvamız

A. Çitoğlu Jübilesi

Yeşilhisar Bucağı

Reşat OĞUZ

Cemil Sena ONGUN

Kâzım ÖZYEDEKÇİ

Kemaleddin KARAMETE

Servet DİNDORUK

Raşit BENER

Ahmet YELDAN

Mustafa PIŞKİN

Servet DİNDORUK

Rüştü ÖZKARAKAYA

Ali Rıza ÖNDER

İ. Zeki BURDURLU

Dr. M. Edip TARIM

Gündoğdu TÜRAY

Mehmet BATUR

Mehmet GÖKDEMİR

Dr. K. ÖZKARAKAYA

Kâzım ÖZYEDEKÇİ

Mehmet BİNER

Erciyes

Lebip KOCAOĞLU

Mart ve Nisan Ayları Çalışma Raporu

1 — Her Cuma günü İdare Heyeti toplantılarını yapmış ve gündeminde yazılı meseleler hakkında kararlar vermiştir.

2 — Çanakkale Zaferinin yıldönümü münasebetile Dil ve Edebiyat Kolu Başkanı Raşit Bener tarafından bir konuşma yapılmıştır.

3 — Lise Türkçe öğretmenlerinden Servet Dindoruk tarafından 10.III.945 günü (Şiire dair) bir konferans verilmiştir.

4 — 17.III.945 günü Raşit Bener tarafından (Kız Enstitüsü ve Ev Kadını) konulu bir konferans verilmiştir.

5 — İl Ekonomi Müdürü Alâettin Pazvantoğlu tarafından 18.III.945 günü (İhtikâr) konulu bir konferans verilmiştir.

6 — 19.III.945 günü ikinci defa olarak resim sergisi açılmıştır.

7 — Zincidere okulu öğretmenlerinden Tevfik Öncül tarafından 31.III.945 günü (Çocuk Terbiyesi) adlı bir konferans verilmiştir. Ve

aynı günde Okuyup yazma Kursuna devam eden 65 gencin imtihanları yapılmıştır.

8 — 2. inci İnönü Zaferinin 24. yıldönümü münasebetile Erkek Sanat Enstitüsü Müdür muavini Sabri Özanoğlu tarafından 1.III.945 günü (2. inci İnönü Zaferi) adlı bir konuşma yapılmıştır.

9 — 2.III.945 günü Fransızca kursu açılmış ve 75 talebe kayıt edilerek derslerine başlamıştır.

10 — İl Veteriner Müdürü Vahit Akdamar tarafından 4.III.945 günü (Veteriner Tıbbi) konulu bir konferans verilmiştir.

11 — 9.III.945 günü, Büyük Türk Mimarı Sinan'ın ölümünün 359. yıl dönümü dolayısıyla bir ihtifal yapılmış ve Lise Tarih Öğretmeni Yavuz Konulu tarafından bir konuşma yapılmıştır.

12 — 20.III.945 günü Dağcılık ve Kış Sporları Klübü yıllık kongresini yaparak yeni idare heyetini seçmiştir.

ERCİYES

YIL : 3

MART — NİSAN

SAYI : 26 - 27

Halkevlerinin kuruluşunun 13. Yıldönümü münasebetile Evimizin Başkanı Reşad Oğuz'un Kayserililerin bağlılıklarını ileten telgrafına Başbuğumuz İnönü'nün ve Başbakanımız Saraçoğlu'nun verdikleri cevapların suretlerini okuyucular aşağıda bulacaklardır .

REŞAT OĞUZ

HALKEVİ BAŞKANI

KAYSERİ

Asil duygularına teşekkür eder, Halkevli arkadaşlarıma selâm sevgilerimi sunarım .

İsmet İnönü

YÜCE MİLLÎ ŞEF İNÖNÜ

CUMHUR BAŞKANIMIZ

ANKARA

Türk kültür kaynağının ve millî birliğin canlı bir yuvası olan ve yüksek varlığını hız ve inan alan Halkevlerimizin 13. cü yıl dönümünü coşkun bir sevgi ve heyecan havası içinde kutlayan Kayserililer Millî Şeflerine bağlılıklarını tekrarlar ve kutsal ellerinizden en derin saygı ile öperler.

Kayseri Halkevi Reisi
REŞAT OĞUZ

REŞAT OĞUZ

HALKEVİ BAŞKANI

KAYSERİ

Halkevleri ve Halkodalarının 13. cü yıldönümünün kutlanması dolayısıyla izhar olunan iyi duygulara teşekkür eder, başarılar dilerim .

Başbakan
Ş. Saracoğlu

SAYIN ŞÜKRÜ SARACOĞLU

BAŞBAKAN

ANKARA

Halkevlerinin 13. cü yıl dönümünü coşkunluk içinde kutlayan kayserililerin saygı ve bağlılıklarını saygı ile sunarım

Kayseri Halkevi Reisi
REŞAT OĞUZ

Halkevlerinin Onüçüncü Yıldönümünde Evimizin Başkanı Reşat Oğuz tarafın- dan yapılan konuşma.

Sayın Yurddaşlarım .

Türk halkının ruhunda kültürün manevî ışığını yaratmak, Türk halkını sınıfsız bir yakınlığın en sıcak ve en candan heyecanı ile birbirine yaklaştırmak idealinin muzaffer ülküsü ve ocağı halkevlerimizin on üçüncü yıl dönümünü kutlamak üzere salonu teşrif eden yurdumun büyüklerini, aziz Kayserili arkadaşlarımı saygı ve sevgiyle selâmlarım.

Aziz arkadaşlar ,

Yurd işlerinde, karşılıksız bir feragatin hizmet aşkıyla dolu iradesine sahip her vatandaş gibi, beni de Kayseri Halkevinin Başkanlığına siz yurddaşların sevgi ve teveccühlerinin eseri olarak getirildiğim zaman şöyle düşündüm :

Büyük bir emeğe inzimam eden fedakârane harcanmış bir para ile meydana getirilmiş bir bina karşısındayım. Bu sahada muvaffakiyet ancak şu şartlarla mümkün olabilir:

Feragate dayanacak karşılıksız bir çalışma ve Kayserinin aydın çocuğunun, zeki ve nüktedan halkının göstereceği feragat dolu ilgi ve yardım.

Arkadaşlar,

Bizler, yüzlerce yıl memlekete alın terini ve kanını bir sel gibi içirmiş, milletin asıl özü halkla, bu-

nun üstünde yaşayan ve kendini imtiyazlı addeden bir tabakanın bir birinden uzak, birbirinden ürkerek yaşadığına şahit olmuş ve bu yaşamın yıpratıcı ayırıcı tesirini bünyesinde duymuş bir milletin çocuklarıyız.

Bizler, kaynaşmanın, anlaşmanın ve birbirine yaklaşmanın ve bütün bir millet olmanın zevkini topraklarımızı düşman istilâsından kurtarmak için dizdize savaşırken tattık.

Cumhuriyetin hamle, inkişaf ve inkılâp yaratan dünyası, ruhlara alevli bir sarışla intikal ettikçe, imparatorluğun ayrı olarak düşündüğü Türk aydını ile Türk halkı bir kalb olmanın ulvi lezzetine erdi. Bizler bu üstün tadı, sınıfsız olmanın bir birle kaynaşmış bulunmanın ateşli heyecanını, çatısı altında toplandığımız bu kutsal ocakta kendi ismi ile (Halkevinde) buluruz.

Sayısı her yıl bir kat daha artan Halkevlerinden, mazisi tarihin karanlıklarına karışan, arz yuvarlağında ilk medenî millet olmanın geniş iftiharına sahip kahraman bir milletin, Büyük Türk Milletinin mukaddes atisi doğacaktır.

Arkadaşlar ,

Birbirimizi sevmenin, ulusal kültürü, ulusal duyguyu, ulusal sanatı yaratmanın ateşli ruhunu bu çatının yüksek birliği içinde bulmaktayız.

Çünkü burada kendi evimizde oturanın, kendi yuvamızda bulunmanın geniş huzurunu duyarken, göğsümüze beraberliğin ve birliğin inan dolu havası girmektedir.

Ve bu sıcak hava içinde Halkeviniz açılışının on üçüncü yıl dönümünde, «yüksek huzurlarınızda» bir yıllık çalışmasının hesabını veriyor. (1)

Sizlere sunulan bu hesabın daha kuvvetli bir çalışmadan hız almasını istemek için, siz yurddaşların evinize devamlı ilgilerinizi esirgememenizi rica ederim. Burada her yıl sizlere Halkevinizin çalışmasını bildirecek, Halkevi Başkanlarınız, sizlerin bu sıcak alâkanız karşısında, yaptığı eseri beğenmeyen ve daha güzelini yaratmak için dehasını zorlayan bir sanatkâr titizliğiyle, gelecek yıl daha iyi, daha güzel çalışacağız diye and içecektir.

Ev çalışmalarımızda değerli yardım ve ilgilerini üzerimizden eksik etmeyen Sayın Valimizle Sayın Parti Başkanımıza burada teşekkür etmeyi ödenmesi lâzım bir borç sayarım.

Aziz arkadaşlar ,

Şu anda dirseklerini birbirine dayamış böyle ülkülü bir kalabalığa böyle birbirine kaynamış sevgili bir topluluğa hitap etmenin heyecanı içinde, gönlümü sözlerime yoldaş yaparak sizlere sesleniyorum.

Sabahın kızılığından akşamın alaca karanlığına kadar tarlasında orak sallayan sevgili Köylü, ocağının başında alın terini gömleğinin yeni ile silen aziz işçi, beyaz

[1] Okuyucularımız bir yıllık raporu diğer sayfalarımızda bulacaklardır.

sayfaların üzerine dimağının geniş aydınlık düşüncesini inciliyen aziz Türk aydını, sizlerle iki kardeş, iki ahabab çavuş gibi bu yuvanın, Halk evimizin çatısında konuşacağız.

Bu çatı, yıllarca birbirine nefretle bakmış olan köylüyü bilgini işçiyi bir yürek gibi birleştiren ve bir yol üzerinde yürüten ruhların enginliğini damarlardaki kanda tutuşturan bir ülkü mabedi oldu.

Halkevleri, senin çalışma dileği-ne, bütün sorularına ruhunda kıvrılan isteklerine, ihmal edilmiş engin kabiliyetine seninle, Türk aydınının feragat dolu ruhiyle cevap vermek için gece ve gündüz kapılarını kollarını sana açmış bulunuyor.

Dokuz şubenin dokuz renkli çalışması, Türk Milletini en önde ve üstün yapmanın sıcak ve azimli heyecanı ile doludur.

Bunun için aziz yurddaş, bir ıstırapın mı var, ve bir zorluk karşısında yağız çehrenin vakarlı tebesümü mü soluyor? Hiç tereddüt et me buraya gel, Halkevine koş.

Aziz arkadaş, bilginin aydınlık ufuklarına mı kavuşmak istiyorsun; buraya sığın.

Halkevleri, eli tarlada nasırlaşanların, çehresi güneşte yağızlaşanların yurd ödevleriyle uğraşanların evleridir. Halkevleri sınıfsız Türk Milletinin ülkü ve inan kaynağıdır.

Bu kaynak ateşini, hızını aksaçlı başında kazandığı zaferlerin nurdan celengini taşıyan sıcak bakışlı aziz Milli Şef'ten alıyor. Vatan da hür yaşamağı İstiklâl ve toprak bütünlüğüne bağlılığı her duygunun üstünde tutan Türk Milleti, bu gün Türkün makûs talihini basiret ve temkini ile irade ve azmiyle yenen ve ebedileştiren yenen

ÖĞRETİM VE EĞİTİM HAKKINDA

Cemil Sena ONGUN

Öğretim ve eğitim işleri, milletlerin ileri bir hayat için tasarladıkları ülkülere göre düzenlenir. Bir cemiyet, yarınki nesillerin ne olmasını, ne gibi vasıflara, üstünlüklere malik olmasını istiyorsa metotlarını, okullarını bütün maarif örgütlerini bu isteklere göre şekillendirir. Asıl zor olan, istenilen şeyin ne olduğunu bilmemektir. Ve bir de ulaşılmasına, olmasına imkân bulunmayan isteklerin peşinden koşmaktır. Bu bakımdan, öğretim ve eğitim işleri çok karışık ve ağır şartlara bağlı bir iştir.

Okulların yapıları çok güzel ve iç bölümleri çağdaş medeniyetin isteklerine tamamen uygun olabilir. Hattâ içinde en mükemmel öğretim araçları da bulunabilir. Ve daha ileri giderek ka-

nunlar ve resmî kurallar da başarıyı kolaylaştırmıya elverişli bir değerde olabilirler. Fakat eğitim ve öğretim işi ham ve cansız ve madde üzerinde çalışma ve bir gösteriş işi değildir. Bu iş, ürününü kolay kolay ve birdenbire vermiyen ve ruh üzerinde büyük bir sabır ve bilgi ile uğraşmayı gerektiren bir iştir.

Bu meselede başarının karışık şartları arasında çocuğun evinden alıp geldiği alışkanlıklar ve kabiliyetler önemli bir yer tutar. Her okul bir eğitim kurumu olmakla beraber hiç bir zaman anormallar ve deliller kurumu değildir. Vaktile okuldan çıkarılmış bir çocuğun babası çalışmakta olduğum liselerden birinin müdürüne baş vurarak, oğlunun ne için başka okula veril-

rir, bayrak altında ölümü göze alanların mukaddes yeminidir.

Bugün Türk Milleti, ordulaşmış bir kuvvetle İnönü'nün izinde tek bir millet halinde birlik ve beraberliğin sırtı yere gelmez iradesidir.

Aziz arkadaşlar,

Millî Şefine bağlı, üstün ve ileri olmanın kudretini kanında bulan Türk Milleti, varolsun,

mek üzere liselerinden çıkarıldığını öğrenmek istemişti. Müdür, bu çocuğun aşırı terbiyesizliğinden, usulü dairesinde bahsedince baba "A Müdür bey, dedi; oğlum akıllı ve terbiyeli bir çocuk olsaydı, onu ben terbiye edebileceğim bir halde olsaydım, sizin okulunuza verir miydiniz?..."

Bu babanın düşüncesinde haklı bir taraf vardı. Fakat okulu bir timarhane ve hapisane zannetmeye hakkı yoktu. Çünkü benim tanıdığım oğlu bir soysuz, tedaviye muhtaç bir lombrozo tipi idi.

Şüphesiz ki hangi çocuğun veya gencin anormal, geri ve soysuz olduğunu tayin etmek yarı bir bilgi ve deneye ihtiyaç gösterir. Bunu ne her öğretmen ve ne de her okul idaresi kolayca tayin edip hüküm verebilir. Bundan ikinci önemli bir şart olan öğretmenin seviyesi, ahlâkı ve mizacı meselesi çıkar. Sinirli bir öğretmen talebesinin yaşını ve kendisinin o yaştaki gidişini, duruşunu ve bilgisini hatırlamıyarak sınıflarda bir takım mankenler ve figüranlar haline gelmiş talebeler görmekten hoşlanır. Olgun bir seviye kazanamamış bir öğretmen, ahlâk bakımından da zayıf ise, sınıfta münasebetli ve münasebetsiz lâtifeler, lâübalilikler yapar; bilgi itibarıyla zayıf olanlar da disiplin temin etmek için sınıflarda sert olmayı tercih ettikleri, münakaşadan hoşlanmadıkları görülür. Burada diğer bir üçüncü şarta geçebiliriz ki

en önemlisi budur. Bir lise genci neleri bilmeli, ne kadar bilmeli, ve bu husustaki ölçüsü ne olmalıdır? Bu ölçüler de birlik, akıl ve mantıka uygunluk olmazsa, gençleri istenilen şekilde yetiştirmek imkânsız olur.

Meşelâ liselerimizin beşinci ve altıncı sınıflarına ait kitapların sahife sayısı incelenirse görülür ki, üçer bin sahifeden fazladır. Öğretmenlerin tabii bir temayülle ve bazan da öğretim zaruretile bu kitaplar dışında anlattıkları ve hattâ talebeden istedikleri bilgiler Kisisel çalışmalar için tavsiye edilen kitap ve mekalelerde buna eğlenmek olursa bir sene zarfında bu iki sınıfın gençleri üç bin beşer yüz sahifeden fazla okumaya mecbur oldukları anlaşılır. Buna not, ödev yazılı yoklama... ve saire nev'inden çalışmaları da katarsak hiç olmazsa beşer yüz sahifelik de yazı yazmaları lâzım geldiği görülür. Sınav ve tatil devreleri çıktıktan sonra geriye kalan yedi sekiz aylık bir öğretim devresinde nihayet 17-18 yaşında olan bu gençlere yükletilen cinsi ve mahiyeti farklı, öğretim metotları ve öğretmen seviye ve mizaçları bir birine uymayan bu kadar ağır yükün faydadan ziyade zararı olacağı aşîkardır. Bu durum karşısında öğrenciler, ya büsbütün kayıtsız veya ezberci veyahut sınıftan geçecek kadar bir şey öğrenen makine haline gelir. (Sonu gelecek sayıda)

İnönü'nün emrinde olmanın şeref ve gururu içindedir.

Bu gurur vatanın hudutlarını aşılmaz bir kale, geçilmez bir sınır haline getiren Mehmetçiklerin süngülerinde parlayan nurdur. Bu gurur, vatan için, millî menfaatler için seferber olmuş Türk Milletinin asil çehresindeki ilâhî sevinçtir. Bu gu-

Müşahade:

KAYSERİLİ NASIL BİR İNSANDIR ?

Kâzım ÖZYEDEKÇİ

Başlığı görünce sakın, Cemal Nadir'in "Yücel", de çıkan Filozof Rıza Tevfik'i sahnede seyircilere göstererek

— Size bir filozofu tanıtayım! diyen karikatüründeki tiyatro sahibine seyircilerin :

" Biz onu biliriz bayım. Başka numara başka numara!," diye bağrıştıkları gibi yapmayınız.

Gerçi " Güllü tarife ne hacet ne çiçektir biliriz,," sözü meşhursa da ben, bu güllü tam rengi ve kokusu ile göremiyerek onun tomurcuğunu kopartmak için uzanan ellere batan dikenin acısından haksızlıkla şikâyet edenlerin vurdukları kara damganın umumî bir ayar ve hakikatin tam bir ölçüsü gibi kabul edilerek rasgele bir şekilde, ulu orta her yere her zaman vurulmasına sebep olanların bu haksızlıklarına temas etmek suretiyle, mümkün olduğu kadar bitaraf bir görüşle, kayseriliyi tanıtmıya, (Kayseri gülleri) (Bir yolcu geldi) (Yahı uşağı) v.s.. piyeslerde komedi ve alay mevzuu olarak almak suretile onu küçültmek için yapılan bu hücumların bir numaralı müsebbiplerine madalyanın öbür yüzünü de göstermiye çalışacağım.

Konu olarak aldığım şeyin hem-serilerim olduğu cihetle vereceğim hükümlerde hissiyatıma kapıldığımı, bitaraf olmadığımı iddia edenler,

hakikatin ise ancak gayri şahsiyetle ve bitarâflıkla elde edilmesi mümkün olacağından onun için bu sözlerde hakikatler bulunmayacağından dem vuranlar bulunabilir. Bunların münakaşasını okuyuculara bırakarak cesaretle yazacağım.

Ömer Seyfettin'in kalemine dahi konu olarak giren ve kısaca " boyacı,," lıkla tezyif edilmek istenilen kayserilinin hakkiki hüviyeti hakkında onu tanıtan bir yazı yazmayı düşünürken, bir bütün olan yurdun her bölgesinde oturanların, hiçbir zaman biri diğerine faik olmadığını ve bir üstün meziyet iddiası ile bir tefahur hissi taşımanın dar ve basit görüşlülük olduğunu, yalnız "Türk,, olarak övünmekliğimizin müsterek bir saadet ve gurur temin ve tevlit âmili bulunduğunu da kaydetmek isterim.

Cenap Şahabettin der ki "Köhne fikirler, paslanmış çivilere benzer; söküp atmak pek güçtür.,,

Kayserili hakkındaki menfi ve kötü fikirlerin bu yazıyla sökülüp atılmasının imkânsızlığını kabu etmekle beraber, kayseriliye, başkalarından aldıkları dürbünün uzaklaştırıcı ve küçültücü tarafı ile bakarak ve başkalarının gözlüğünü ve adesesini kullanarak onu istihfaf edenlere ve en hafif tabiriyle gaflete düşmüş olanlara âcizane tavsiyem şudur :

Kayseriliyi iyi anlamak için onun ruhuna nüfuz ederek onun o boz maskesi altındaki cevherini görmiye çalışın. Aksi halde yanılır ve siz de diğerleri gibi kendinizi "paslı çivi,, derecesine düşürmüş olursunuz.

Bakın Falih Rifki Atay Orta anadolunun coğrafi adı olan " Yayla,, başlıklı yazısında bu noktayı ne güzel ve ne veciz bir suretle anlatıyor ve aydınlatıyor.

" Anadoluda boş yayla, kuru yayla, geniş havalı, tükenmez güneşli yayla, dayanıklı, sağ ve sağlam yetiştirir.

Buğdayı dayanıklı, sağlam ve serttir. İnsanı da öyledir. Yayla karakter yetiştirir.

Yayla adamı toprağı gibi, dışından sönmük, içinden uyarık, içinden derin içinden duyumludur. Yaylanın suyu kazılarak çıkar. Yayla adamını da kazımak gerektir. İnsan, kendisinin derinliklerindedir. Yayla insanı, ruhunun derinliklerine kadar karıştırmadıkça coşmaz.,,

Dış görünüşe verilecek hükümlerin hiçbir zaman sıhhatli olmayacağı söz götürmez bir hakikattir.

Dr. Şevket Raşit Hatiboğlu'nun bir zamanlar çıkarttığı " Dönüm,, adlı mecmuada Kayseri hakkında Emin Arif Molu ile müsterek yazdıkları bir yazıda da belirtildiği üzere her hangi bir memleket ve ahalisi "... hakkındaki bilgilerimiz memleketin müşahade ve araştırmalarımızın kışkığından kusurludur, noksandır., Bundan dolayı da o., "memleket parçası hakkındaki bilgilerinizden yurt sevgisinin aleyhine sayılabilecek sakatlıklar olduğunu,, bu kanaatlerin zati müşahedelerden ziyade bunların " lokal istirakpler-

den doğduklarını,, ve " bazıların da hiciv arzusundan,, çıkarak " zaman içinde mübalâğalandırıldıklarını, söyleyebiliriz, ki Kayseri ve halkı buna bir misal olarak gösterilebilir.

Kayserili basit giyinir, sade yaşar. O, gösterişten hoşlanmaz. Fesli-ğeni gülhatmiye tercih edişi, teva-zuundan ve mazrufa zarftan çok kıymet verişinden ileri gelir.

O, tutumludur, ihtiyatlıdır, tedbirlidir. Müteşebbis ve âzîmkârdır. Taştan ekmeğini çıkarmasını bilir. Zekâsı, insanı nevmidiye düşürecek muğlak işleri çarçabuk halledecek derecede keskindir.

Büyüğünü bilir ve sayar; küçüğünü tanır ve sever. Ahlâken mazbudiyeti onu her türlü gayri insanî hareketten uzak bulundurur. Yeniliğe biraz güç ve zor intibak etmesine rağmen alıştıktan sonra bir daha onu bırakmaz. Gelenek ve göreneğine fazlaca bağlılığı müfrit muhafazakârlığından değil temkinli oluşundandır.

Kanı ılıktır. Çabuk dost olur ve dost bulur. Onda kibir yoktur. Dostluğu vefalıdır. İhaneti çabuk sezer ve ondan sonra da kolay kolay gönül verip ahbab olmaz.

Mutidir. Bunu, karşılık beklediği için değil terbiyesinin bir icabı olarak yapar.

Haksızlığa tahammül edemez. Onun bu halini görenler belki muti ve munisliğineden şüpheye düşerler. Fakat hayır. O, hakikati daima olduğu gibi görmüye alışık olduğu içindir ki sabrı müsamahalı değildir.

O, kaba gibi görünür. Fakat hayır. Onda insana bayağılık hissini seren hiç bir taraf yoktur.

O, cesurdur. Cesaretle atılmalı-
ğının büyük hissesi vardır. Millet
ve vatan davasında her Türk gibi
hassastır. Ona lâkaydilik isnat et-
miye kalkanlar, memleketin düşman
çizmesi görmemiş olduğunu sebep
olarak ileri sürenlerdir. Fakat ha-
yır. O, vatanın bir bütün olduğunu
ve her karışının bir kutsiyet taşıdığını
çok iyi bilir. Çanakkaleden, Kafkasya'ya,
Yemen'den Kutulemariye kadar onu bu inaniş
dolaştırarak ter ve kan döktürmüştür.

Millî mücadele yolunda Kayseri
bir merhale ve kayserili bu kutsal
davanın gözü pek, gönlü tok, ve eli
silâhlı müdafii olmuştur.

Kayserilinin bu davadaki göster-
diği içten alâkaya, 20 lık kânun
1919 da Kayseri'ye gelen Heyeti
Temsiliye Reisi Mustafa Kemal'in o
zamanki beyannamesinin şu satırları
şahittir.

"Anadolunun kalb-i heyecanına
bu seyahatimizin ilk merhalesinde
Kayseride temas ettik",

"...Anadolu'nun bütün tehey-
yatı vatan pervanesini nefsinde en
güzel temsil ve tecelli ettirmiş,
kuvvetli, zeki, muktedir, samimi bir
merkez-i faaliyet mevcut olduğunu
daima düşünerek müftechir kalaca-
ğız ..."

O, övünmeden hoşlanmadığı gibi
övüneni de sevmez. Hattâ şu satır-

Sıtmalıysan ilâç al bedavadır. değilsen korun ve seni koruyanla
beraber çalış.

Yuvanın ve yavrunun sefasını tatmak için sıtmadan sakın. Hem
bekim hem ilâcile seni parasız koruyan hükûmete elinle dilinle yardım et.

ları yazarken bile "Acaba tefahür
sayılır mı?.. mülâhazasının do-
ğurduğu üzüntü altında eziliyor
gibiymi. Fakat yine samimi olarak
söylüyeyim ki bu sözlerin hiç biri
övünmenin hiç bir surette payını
taşıyor. Bundan sureti katiyede
münezzeh bulunurken aksinin bir
küçüklük ifade edeceğine inanmada
bütün hemşerilerimin benimle bera-
ber olduğuna asla şüphe etmiyorum.
Buna ait bir fıkrayı da sözlerimi
teyit eden bir misal olarak kayde-
derek artık musahebemi burada bi-
tireyim.

Bursa Lisesinde okuyan Kayse-
rili talebelerden birisine sınıfta ne-
reli olduğunu soran hocaya Kayse-
rili genç başka bir memleketli
olduğunu söyler. Bunun üzerine
sınıfta hasıl olan gülüşmenin sebe-
bini çocuklardan soran hoca şu
cevabı alır.

- Efendim arkadaş oralı değil; o
kayserilidir.

Bunun manasını pek iyi anlamı-
yan hoca çocuğa dönerek

- Oğlun kayserilisin de niçin (...)
yerliyim diyorsundiyi sorar

O zaman Kayserili genç

- Kayseriliyim deyince öğrenmek
gibi olacak ta, onun için efendim
diye cevap verir.

ALEV DAĞI

Kemaleddin KARAMETE

Dağların da kendilerine mahsus
efsaneleri vardır. Bunlardan Kay-
serideki Ali Dağı da güya şu aş-

saikler yüzünden yavaş yavaş halk
tarafından Ali'ye tahvil edilmiştir.
Nitekim son zamanlara kadar

Şeyhin Sabah Türküsü

Dr. M. Edip Tahir'a

**Ömrün nice bakir neş'esi varken,
Altın kadehte hülya, bitmek üzredir...
Arzu dolu gözler, sırrolmada birden,
Sonsuz sanılan rü'ya, bitmek üzredir..**

**Pirim, uzat rü'yamızı bir saat;
Bezmimiz, dönmesin boş kamışların
Raksından başka bir sada vermiyen,
Beyhude uzanan Kenaneline...**

**Pirim, uzat rü'yamızı bir nefes,
Bu göklerin nuru helâk olmadan.
Sön katrenin lezzeti başka elbet,
Musiki, lûtteyle sindiğin yerden...**

**Cânlar kalkın! Şeyhinizin aşkına...
Sâkî getir! Vardan - yoktan içelim...
inle mutrip, bu diyardan göçelim,
inle yerden, inle gökten içelim...**

**Ölü dudaklara taze bir edâ,
Dem sunan sâkiye kâse lâzımdır.
Sâf güvercinlere hülyalı sema,
Medet!. muhabbete bûse lâzımdır.**

Servet DİNDORUK

Dağların da kendilerine mahsus
efsaneleri vardır. Bunlardan Kay-
serideki Ali Dağı da güya şu aş-
ğıdaki efsane dolayısıyla
İmamı Ali'ye izafe edil-
miştir. "Mumaileyh büyük
bir dağ yığmak arzu et-
miş ve gayet büyük se-
petlere toprak, kaya ve
saire doldurarak Erciyesi
yığmış. Son sepete gelin-
ce yorularak bunu Ali da-
ğının bulunduğu yere bo-
şaltıvermiş. İşte bu yüz-
den bu dağın adı Ali Da-
ğı kalmış..

Maamafih bu dağın adı
iyice incelenecek olursa
Ali kelimesinin (Alev) ke-
limesinden muharref ol-
duğu meydana çıkar.

Eski devirlerde süratle
muhabere; dağdan dağa
yakılan ateşlerle yapıldı-
ğından Kayseri civarında
bu işe elverişli dağlardan
da istifade edilmiştir. Hat-
tâ yüksekliği kâfi gelmi-
yenlerin bu işe yaraşır bir
hale konmaları için üzer-
lerine ayrıca sun'i hüyük-
ler yığılmıştır. Bu dağla-
rın ehemmiyetlilerinden
biriside Ali Dağıdır. Bu-
nun üzerinde daimi suret-
te büyük alevli ateşler yakıldığın-
dan ismi Alev Dağı kalmıştır.
Sonradan alev kelimesi bir çok

Kayseri bağcılarının, üzümün ol-
duğunu ve yenilebilir bir hale gel-
diğini bildirmek için bu dağda ateş

HAYAT VE MENFAAT

Raşit BENER

Tabiatın insan oğullarına yüklettiği ağırlıklardan biri ve belki de birincisi yaşama hesabına uğraşmak « mücadele-i hayat » olduğuna şüphe yoktur. Hayvanlarda, hattâ bitkilerde bile kendini hissettiren bu önemli iş, dünya üzerinde öyle büyük rollerin oynanmasına vesile teşkil ediyor ki bunu bir makale ile izaha imkân yoktur. Yaşamak için mücadele etmek!.. Bu, çok güzel ve iyi bir iştir. Eğer yaşıyanlar böyle önemli bir tesir altında kalmasalar, yaşamalarının mânası kalmazdı, ve dünyada derin bir sükûnet ve uyşukluk görülürdü. Bu itibarla hayatta beliren bütün hareketler, heyecanlar tarihsel maceralar, uğraşmalar, didinmeler.... hep yaşama hesabına, hayatı koruma namına yapıla gelmekte olduğuna şüphe yoktur. Daha açıkça söylemek lâzım gelirse her yaşıyan varlık mevcudiyetini muhafaza kaygusile ve bu noktai nazardan şahsî menfaatini temin gayesile hareket etmektedir. Ve bunda baştan başa haklıdır. Her fert varlığını muhafaza, müdafaa ve yaşatma hesabına

yakılırdı. Bu olaya Kayseride (Çıra yandı) derlerdi. Her halde bu âdet çok eski zamanlardaki muhabere için yakılan ateşlerden kalmıştır.

Ali ile hiç münasebeti olmayan bu dağın adının, alevden gel-

menfaatlerinin icaplarını düşünmekle de mükelleftir. Bundan dolayı hiç kimseyi muaheze etmiye hakkımız yoktur.

Yalnız her ferdin sadece nefsinin ve mensuplarını değil aynı zamanda mensup olduğu camianın da ve üzerinde yaşadığı vatanın da özel menfaatlerini düşünmesinin gereken ödevlerden olduğu bir an bile unutulmamak gerektir. Ben yiyeyim, başkası yemesin; ben yaşıyayım başkası ne olursa olsun gibi bir şahsî düşünce ve ihtirasa kapılma, bu yüzden birçok sulistimallere sapma, muhitini bir menfaat dünyası haline getirme demek olur ki bunun doğurduğu zararlar ve kötülükler hiç te telâfi edilemez.

Hiç şüphe yok ki bütün dünya savaşları ve milletler arası rekabetler bir hayat menfaati hesabına cereyan etmektedir. Ve dünya durdukça da bunun önüne geçilmesinin imkânı yoktur. Fakat hal ne olursa olsun bütün dünya mütefekkirlerinin ve ahlakçıların da müdafaa edegeldikleri prensip, menfaat işlerinde « Hukuk-u mütekebiliye » hür-

diğini saydığımız deliller isbat eder.

Şimdi Ali Dağında (Çıra) yakılmıyor, fakat bağcılar tarafından o gün yine hatırlanıyor.

(Devamı var)

MESLEK SEÇİMİ

Ahmet YELDAN

Günlük konuşmalarımızda bazan kabiliyet, bazan da istidat sözlerini kullanırken acaba neyi kasdetmiş oluyoruz ? Bu iki kelime birbirinden ayrı bir çok mânalarda kullanılmakla beraber ; meselâ musiki istidadından veya eli işe yatkın olan gençler için de zanaat-kârlık kabiliyetinden bahsedildiği duyulur. Halbuki işi ilmi, yani psikolojik bakımdan açıklamaya çalışırsak bu kelimelerin yerinde ve doğru kullanılmadığı görülür. Çünkü herkesin istidat ve kabiliyeti yerine, psikolojik yönden his, düşünce ve irade fonksiyonları mevcuttur.

Her insan ; heyecanları, refleksleri, dikkat, hafıza, muhakeme ve irade gibi ruhi fonksiyonların işleyiş derecesine göre birbirinden farklı duyarlılıklarla başlı başına ayrı birer varlıktır. Cemiyetteki

met esasına dayanmaktadır. Büyük balık, küçük balığı yutuyor, diyerek insan oğullarının da birbirlerini şahsî menfaatleri hesabına istismar etmiye yeltenmeleri, insanlık namına cidden çirkindir. Sırası geldiği vakit ; faziletten, feragatten, asaletten bahsetmek kudretini göstermeye yeltenenlerin sözleriyle sözlerinin bir akortta olmasını gönül ne kadar ister !... Evet, gönül çok iyi şeyler ister. Ve hemen bütün dünya insanları da iyilikler görmek ister... Fakat, ne çare ki « Felek

iş bölümü sonucu olarak meydana gelen her meslekte, bu ruhi hallerin ayrı bir derecesine ihtiyaç gösterdiğine göre, bunların ayrı çeşitleri, ayrı ayrı mesleklerin adamı almak için lüzumludur.

Hakikatte, her çeşit meslek seçiminde tatbik edilen psikolojik araştırmalar en önemli rolü teknikte oynadığı için endüstri muamelelerine tatbiki manasına gelen psikoteknik bugün inkâr edilmez hakikatlerle mesleğe yöneltme işlerinde ön plânda yer almıştır.

Psikotekniğin ödevi, bu kişisel ayrılıkları yani sonradan kazanılmış fikir veya bilgileri değil ; her insanın doğuştan getirdiği bu kuvvetleri hakiki simalariyle meydana çıkarmaktır.

Bunu sağlamak için kendi bünyesine en uygun mesleğin seçilmesi

eski felektir» ve « meşreb-i nâsazı da dönektir. » İnsan oğullarının bu itibarla, şairin dediği gibi :

Olacak iş olur çar nâçar

İster kalbini geniş tut ister dar..

Diyerek, şu menfaat âleminde mümkün olduğu kadar hotkâm olmaktan uzak kalmıya ve her türlü şahsî menfaatler peşinden koşarken vatan, millet ve vatandaş hukukunu da göz önünde tutmıya çalışmaları insanlığa yakışan bir hareket olur.

lâzım gelen bir gencin, evvelâ bir hekim tarafından sağlığının derecesi tesbit edilir. Ondan sonrada çalıştırılacağı işin basit veya kompleks hareketlerinin tayini için denemeler yapılır. Yâni o işin yapılması için sahip olduğu özelliklerin neler olduğu araştırılır. Çünkü her işin güçlüğü, bir kritik noktası vardır. Denemelerde bu güçlüğü aşabilenler o işte başarı göstermek suretiyle kendisi, ailesi ve mensup olduğu cemiyet için faydalı olabilecek demektir.

Bu mesleğe yöneltme işini, dergimizin bundan evvelki sayısında, ilkokul öğretmenlerine düşen kutsal bir ödev olarak belirtmiştim.

Bugün maalesef böyle olmuyor. İlk okuldan sonra gidecekleri okula diploma ile birlikte bir de müşahede dosyası getirmeyen öğrenci neticede mukadderat denilen zavallılığın eteğine tutunarak rasgele bir okulun kapısından giriyor, neticede muvaffakiyetsizlik elinden tutarak ebediyyen içinden çıkamıyacağı cehalet ülkesine, dar kafalılık prangasını vurarak, başı boş bırakıyor. Gerçi her okulun eği-

tim ve öğretim bakımından gösterdiği başarılar inkâr edilemez. Burada üzerinde durulan nokta randımanın bir miktar olsun artmasını arzu etmekten başka birşey

değildir.

Bütün tarih boyunca olduğu gibi bu gün adına teknik denilen ve içerisinde yaşadığımız bu devirde de milletimizin üstün vasıflarına uygun olarak gelişmekte devam eden erkek sanat okullarında psikotekniğin tatbik sahasına misal teşkil ettiğini belirtmek istegindeyim.

Bilhassa bu harbin milletimize kıymetini takdir ettirdiği endüstriyi, lüzumu derecesisine eristirme bakımından ikazı gelecek nesillerin refahını sağlayacaktır. Bu da ancak bilgili teknisyenler ye-

tiştiren teknik okullarla telâfi edilmesi ön plânda tutularak bu okulların sayısı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hızla arttırılmaktadır.

Bu konuyu etraflıca aydınlatmak için gelecek sayıda erkek sanat okullarındaki öğrencilerin ne şekilde sanat şubelerine ayrılmalrı icabedeceğini anlatmaya çalışacağım.

Hayat

*Bir altın yelkenli de bile olsak
Bu engin, deniz üzerinde
Yolculuk,
Çekilmiyor, çekilmiyor...*

*Bütün nağmesini saçsa
Bülbül, hayabanda.
Bütün füsünle aksa
Yıldızlar, salarda.
Neylesek, netsek
Bu diyarda.
Ümit eteğinden çeken bir rüzgâr,
Peşinden
Kaçılmıyor, kaçılmıyor...*

*Geçmiş boynuna herkesin
Faniliğin ilmeği.
Bilmiyorum neden
Tutuyorum da ucundan,
Bir türlü
Çekilmiyor, çekilmiyor...*

*"Ve işte böylece hem yardan
Ve hem de serden
Geçilmiyor, geçilmiyor...."*

Mustafa PİŞKİN

Nisan Şarkıları

Servet DİNDORUK

hazza ile bir gün dimağımın eriyeceğinden... Korkuyorum sevgilim, musikini duyamayacağım günden korkuyorum...

Sarhoşluk

Sen hergün konuşuyorsun. Ben seni hergün dinliyorum. Hergün senin, sesin, duygun ve düşüncenden yaratılmış nefis meyveler alıyorum. Bunların lezzeti, beni hergün sarhoş ediyor. Kulaklarım, üzümü senden ve senin ağzında kurulmuş en keskin şarapla dolu bir kadeh oluyor. Ruhumun dudakları, her lâhza ateşleşen bir ihtirasla, bu kadehe uzanıyor.

Duvarlaşan Mesafe

Aramızda hiç bir zaman azlık çokluk düşüncesine vurulamıyan, bir mesafe var. Hiçbir kılıç bu mesafe kadar keskin değildir. Bu mesafe içinde, benden sana, senden bana doğru uçan başı dönmüş güvercin zerreleri vardır. Bunları rahatsız ettiğimiz tek lâhzayı hatırlamıyorum. Bunlar için her an ılık, her an hülyalı bir sema yarattık aramızda... Sevgilim, bu sema sıra senin muazzam musikinle inliyor ki o zaman, güvercinler ölçüsüsü bir çılgınlıkla rakse diyorlar, ve ben, duvarlaşan bir mesafenin ötesinde kalan seni göremiyorum!...

Güneşle yeşilin-her lâhza seviştikleri bir vâdi keşfettim; insanların gürültülü dünyasından çok uzaklarda... Orada bir ley-lâk ağacı buldum; mavi beyaz salkımlı. Şu çiçek ondandır sevgilim, kimseler görmesin, bir gizli mektup okur gibi kokla bu çiçeği...

Ömrün sadece bir aşk âlemi olduğunu duyacaksın!..

Sonsuzluk

Herkesin yürüyüşünde bir mesafe azalışı var. Yollarının sonunda bir rahata kavuşurlar... Zaten sırf rahat için yürürler onlar. Sevgilim, benim yürüyüşümde bir mesafe bitmezliği var; çünkü sen, elime geçmiyorsun! Yolumun sonunda bir rahatlık beklemiyorum, çünkü seni, sırf azap verdiğin için seviyorum.

Nur Musikisi

Seni her gün görüyorum. Yüzündeki, her çeşit mânânın âşinasıyım artık. Bu mânalar bana en taze bir hayat hafifliği veriyor, beni semadan semaya uçuruyor. Mânaların senin yüzündeki emsalsiz şiirini okuya okuya, güzellik heyecanını duyanların şahı oldum.

Tebessüm, senin yüzünde bir nur musikisidir. Sevgilim, korkuyorum, bu musikin keskin

Halı ve Bugünkü Halıcılığımız

Rüştü ÖZKARAKAYA

Milâddan asırlarca evvel başlayıp zamanımıza kadar dokunagelen haliya, yünle iplikten mamul ev eşyasından başka bir şey değil demek pek te doğru olmaz. Çünkü birçok halılar vardır ki bugün on binlerce lira kıymetindedir. Haliya bu kıymeti veren şey bittabi muhit, zaman, imal edenlerin ruhlarındaki bedii zevkle sanat kudretinin birleşmesinden meydana gelen yaratıcı kudretin eseri olan halının sathındaki mâna almış olan desen ve şekillerdir. Diğer taraftan renklerin imtizacı ve dokuma tekniğinin buna inzimam eden inceliği bu değeri bir kat daha arttırır.

Bununla beraber haliya, bir dereceye kadar, ev eşyası da diyebiliriz. Zira herkes için lâzımdır. Halı, düne kadar memleketimiz için çok faydalı bir ihracat unsuru idi. Yabancı memleketlere az mı halı gönderirdik? Kayseriye gelen her seyyah bir halı almadan memleketine dönmezdi...

Halı, Kayserimiz için küçümsenmiyecek bir gelir ve kazanç malı olduğu kadar, kınalı parmaklı genç dulların ve yetim kızların ve kimsesiz kadınların gelir ve geçim kaynağıdır da...

Harpden evvelki senelerin halı sevkine ait istatistiklere bakarsak yukarda söylediğim noktanın ehemmiyeti kendiliğinden meydana çıkar. 1936 senesindeki halı ihraca-

tımız 50 milyon liradır. Bugünkü halihazır vaziyet buna mâni olduğu için diğer birçok mallarımız gibi halılarımız da satılmamakta ve oldukça kabarık bir yekûn tutan bu gelir kaynağımız körleşmeğe mahkûm bir hale gelmiş bulunmaktadır. Harp sonrası Avrupa düzenlenmesinde haliya ihtiyaç artacağı söz götürmez bir hakikat olmakla beraber halı imalı için lüzumlu iptidai yün, iplik, boya v. s. gibi malzemenin güç tedariki hattâ bazan hiç ele geçirilemeyeşi şimdilik bu işle meşgul bulunan imalatçıyı sıkıntılı bir duruma ve dokumasile geçinenleri de geçimin hergün artan ezici kısıkaşı içinde bocalatmaya, hile yoluna saparak kötü ve âdi ham madde kullanan bir sınıfın türeyerek halı kalitelerinin düşmesine sebep olmuştur.

Kayseride normal senelerde imâl edilen halıların tutarı on milyon lirayı geçmekte ve tezgâh adedi de 3000'i aşmakta idi. Bugün ise bu nisbet iki tarafı olarak düşmüş tezgâh adedi 1500'e inmiştir.

Bu hâl memleket ekonomisinde hissedilir bir acılık olduğu için bu noktaları göz önünde tutarak evsafın yükseltilmesine ve imalın arttırılmasına çareler aramalıdır. Şimdilik aklıma gelen pratik çareler şunlardır ki bunda hükûmetin de yardımına ve muzaheretine ihtiyaç var kanaatindeyim.

Kadın Halk Şairi Şerife Soykan

(1879 - 1945)

Ali Rıza ÖNDER

1941 yazında ortaokul öğrencilerinden genç bir arkadaş anlatmamış ve bu konuda dikkatimi çekmemiş olsaydı köyümde ve yakın komşularım arasında böyle bir halk şairi bulunduğundan belki hâlâ habersiz kalacaktım. Ve şiirlerini kendi ağzından yazıp derlemek imkânından yoksun bulunacaktım. O gün bu gündür folk lör notlarım arasında sakladığım bu köylü hatunun deyişlerini ve hayatı hakkındaki bilgileri bazı sebeplerden ötürü bastırmak fırsatını bulamadım. O fırsat bugün karşıma çıkıyor.

Hayatı ve şahsiyeti kısaca şöyledir : Şerife Hatun Kayserinin Gesi bucağına bağlı Turan (Dimidere) köyündendir. Abekir oğullarından Hüseyin oğlu Mükremin ağanın kızı ve Sarioğlu Şabanın

karısıdır. Anasının adı Haticedir. Nufus kaydından anlaşıldığına göre rumi 1295 (1879) yılında Turan köyünde doğmuş ve 1945 yılı Ocak ayı içinde aynı köyde ölmüştür. Bütün hayatı köyünde geçmiştir. İri yapılı, az konuşan, çok temiz, otoriteli ve dindar bir kadındı. İnançları içten ve derinden idi. Son yıllarda çektiği devamlı bir hastalık, kendi deyimi ile " yürek çarpıntısı ", vücutta düşmesine ve en sonunda ölümüne sebep olmuştur. 66 yaşında dünyayı terk eden Şerife Hatun oğullarını ve torunlarını yalnız bırakırken benim de acı acı düşünmeme sebep oldu. Zira herkesten kaçan, kimseye açılmayan şair bütün deyişlerini bana yazdırmakta duraksamamıştı. Belki daha söylenecek çok şeyleri vardı. Bir taraftan hakka âşık bir

1 — Halıcılar Birliği kurulması
2 — Teknik malzeme tedariki (İp, iplik, boya, yıkama fabrikası v. s.)

3 — Tecrübeli eleman yetiştirmek için tedbirler düşünülmesi (Sanat için çalışan diplomalı boyacı ve modelci v. s.)

Unutmamalıyız ki halı, her şeyden evvel malı olduğu milleti, sathında yaşattığı için mimari kadar kıymetli ve ölmez bir eserdir.

Gelecek yazımda Kayseri halılarını ve hususiyetlerini okuyuculara anlatmaya çalışacağım.

Hekimiyle, ilâciyle seni koruyan sana sağlığını veren devletin sevgisini sevinçle karşıla ! Seni sıtmadan kurtaracak

herşey parasız olarak emrindedir .

halk şairini tanıtmaktan gelen sevinç ile içim kaynarken diğer taraftan da ölümüne üzüldüyorum.

Adı, Şerife olmakla beraber köylüler ve komşular arasında esmerliğinden ötürü daha çok "Kara Şerif," diye anılırdı. Burada "Şerife," adını "Şerif," şeklinde kullanılışı üzerinde biraz durulsa yeridir: O dolaylarda müzekkerleri erkek adı olarak kullanılan Hayriye, Nuriye, Fikriye gibi kadın isimleri doğru ve tam söylendiği halde Hasibeye Hasip, Nadireye Nadir, Habibeye Habib ve Şerife'ye de kısaca Şerif derler. Çünkü bu son çeşit isimlerin müzekkerleri erkek adı olarak pek kullanılmamaktadır.

Bütün komşuların saygısını toplamış vakarlı otoriteli bir hatun olduğundan arkasından "Kara Şerif," diyenler dahi yüzüne karşı "Şerif Hala," diye seslenirler ve hürmet ederlerdi. Halk şairlerinde görülen umumî âdet hilâfına olarak Şerife Hatunun deyişlerinin son mısralarında ismi veya mahallâsı yoksa da ancak bir iki şiirinde kendisinden "Esmer Hatun," diye bahsetmiştir.-

Yukarda köylümüz ve komşumuz olduğu halde dört sene önce-sine kadar şairliğinden habersiz bulunduğumu söylemiştim. Bunun sebebi şudur: Destan düzmeğe ve deyişler söylemeğe daha genç yaşlarında başlamış olmakla beraber genç bir kadının durup dururken böyle şeylerle uğraşması köy halk-oyunca (efkârı umumiyesince) iyiye yorulmamış olsa gerektir. Bundan ötürü yaratılıştaki gösterişten hoşlanmıyan, daha çok sessizlik ve yalnızlık içerisinde yaşamağı seven Şerife Hatun deyişlerini kimseye duyurmamağı uygun bul-

muştur. İşte bizim çocukluğumuz ve ilk gençliğimiz onun bu devresine raslamış olduğundan şairliğini - esefle söylüyorum ki - çok geç öğrenmiş bulunuyoruz. Hor görülmek korkusu ve iyi karşılanmamak endişesi onu o kadar kendi âlemine kapatmıştır ki bu gün dahi köylünün yüzde ellisi şairliğinden habersizdir diyebilirim.

Okuyup yazması olmadığı için belleğinde saklamak zorunda kaldığı deyişlerinden unutulmamış olanlarını tamam olarak tesbit ettikten sonra "Bir kitap halinde neşrederim," dedim. Buna razı olabileceğini söyledi. Fakat satılan kitaplardan alınacak paranın "yara-lar sargievi Kızılay'a yatırılması," nı şart koştu. Bu arzusu, ilk imkânda yerine getirilecektir.

Deyişlerini söylediği gibi yazdım. Mahalli ağız icabı, söylenişi değişmiş olan veya sırf oralarda kullanılan kelime ve deyimlerden okurlarımızın yadırgıyabileceklerini sırası geldikçe birer notla sayfa altlarında izaha çalışacağım. Destan söylemeğe gençliğinde başlamış olduğunu biliyoruz. Fakat nasıl başladığını bir türlü öğrenemedik Bu başlangıç bizim için üzerinde durulacak bir konu olmayabilir. Ama, şairin buna önem vermekte ve bundan ötürü de bir sır gibi saklamağı daha yerinde bulmakta olduğu anlaşılıyor. İşin içinde inanç meselesi vardır. Onun için ilk ilhamın nasıl geldiğini, rüya ve hülyalarını, açıkça anlatması uğrunda ısrarımız para etmedi. Şerife Soykan'ın deyişlerini okurken akla gelebilecek sorulardan birisi, onun şairliğinde, bir sevgi macerasının da âmil olup olmadığı meselesidir. Başından böyle bir şey geçmiş olduğuna

pair hiç bir delile rastlayamadım. Sık sık kullandığı, " sevgi " yi ve " sevgili " yi anlatan sözler, tasavvufcu bir ruh ile çoşan Hatunun Tanrı sevgisinden başka hiç bir mânaya çekilmemek gerekir. Bununla beraber bazı parçalarında dünyevi bir sevgi sezmek imkânı da olabilir. Fakat bu, birinci dünya savaşında şehit verdiği eşini anmaktan daha ileri ve daha başka bir şey değildir. Hulâsa Şerife Soykan, şair olduğu kadar da âşıktır. Hakka, birliğe ve Tanrıya âşıktır. Şiirlerinde Yunus Emre ve Seyranivari hava her şeyden üstün görüklüyor.

Köyünden dışarı çıkmamış, erkek halk şairleri gibi gezerek kendi meslektaşlarıyla görüşüp konuşmamış olan bu köylü kadınının nasıl olup ta böyle şiirler ibda etmekte olduğu ise ayrıca merak edilebilir. Zekâsının, kuvvetli ruhunun duyarlığı ve yaratılıştaki meyli, şüphesiz şairliğinin başlıca etki (müessir) leridir. Fakat okumadan, halk şairleriyle buluşup kendi edebî kültürünü yükseltmeden şiir söylemenin ne kadar güç ve söyle-neceklerin ne derece başarısız olacağı açıktır. Bu hususu anlamak istediğim zaman gördüm ki köylerde okunan ve ağızdan ağıza dolaşan bir kısım aşk şiirleri, bilhassa anonim türküler, maniler ve koş-malardır ki şairin kulak dolgun-luğunu sağlamıştır. Yoksa köyümüzde yakında yaşamış ve yaşamakta bulunan başka bir şairin

etkisine kapılmış değildir. Turan köyünde, başta, önemli bir muam-mayı indirmekle tanınmış Yılandı-oğlu olmak üzere bir kaç âşık daha yaşamış olduğunu biliyoruz. Fakat bunların deyişlerinden hiç birisi ortada yoktur.

Deyişlerinin basılması ve yayılması ölümünün hemen sonuna rastlamakta olan rahmetli Şerife Soykan'ın da - karınca kaderince-bir kaç sözü halk edebiyatımızın zengin ve çeşitli sayfaları arasına girebilirse ona ne mutlu.

Bundan sonra deyişlerinden örnekleri vereceğiz.

A R I

Bu hikâye ha bir edna karının
Vasfını söylesin aslan arının

Aslan arı ufak kuştur,
Hem altındır, hem gümüşdür;
Yaptıkları büyük iştir,
Neler yapar aslan arı...

*

Aslan arı ava gider,
Silâh çekmiş kucagında.
Av getirir bacağında,
Dal öğlen'in sıcağında
Ne avcıdır aslan arı...

*

Dağları dolaşır gezer,
Develeri katar düzer.
Kâtipleri hesap yazar,
Mal kaldırır aslan arı...

*

Seni Sıtmadan kurtaracak olan-larla beraber ol..

*

Sıtmadan kurtulduğün gün,
vatanımız bütün güzelliklere ve

kudretlere kavuşmuş olacaktır.

*

Sıtma, yuvamızın, sağlığını-zın ve kalkınmamızın en büyük düşmanıdır.

EVİMİZ HÜR VATAN GİBİ

Esirliği kitaplardan öğrendim,
İstekleri bağlı insanlar varmış;
Sundum hürriyeti kendime kendim,
Hür olan insanlar çok bahtiyarmış.

Anam türküsünü pervasız söyler,
Tüter bacamızdan mavi dumanlar ;
Bizimdir kardeşçe sevilen gökler,
Bizden bir parçadır geçen zamanlar.

Nasıl öz verirse toprak çiçeğe,
Bize de hürriyet verir bu toprak ;
Benzedi evimiz, altın peteğe,
Baba, oğul, ana bal taşıyarak.

Eşyamız sevimli, en yakın dosttur,
Sandıklar, bohçalar hep vatan kokar ;
Beş odaya birden tünleyen huzur
Bize vatan gibi gönülden bakar.

İbrahim Zeki BURDURLU

Tüccarı ile gider,
Dağları kontrat eder;
Ameleler çiçek dider,
Bal kaldırır aslan arı...

*

İşçileri macun ezer,
Birezi de balı süzer.
Ustaları dalak düzer
Ne ustadır aslan arı...

*

Kızıl atlastan donu var,
Hepisinin bir eni var;
Kuşlar içinde ünü var
Ünün (ü) almış aslan arı...

*

Cücüğünü talaş eder,
Değdiğini bir hoş eder,
Kuşlar ile güleş eder
Pehlivandır aslan arı

*

Çalışkandır, tembel durmaz,
Kul eline muhtaç olmaz,
Kimselere sırın (ı) vermez
Ne sırlıdır aslan arı...

*

Dediğini yıkar dağlar,
Sazın (ı) çalar gönlün (ü) eğler
Saz içinde neler söyler,
Âşık olmuş aslan arı...

Sağlık Köşesi :

MİKROPLAR

Dr. M. Edip TARIM

Hastalıkların enbüyük sebeplerinden birisi de mikroplardır. O kadar ki bir hastalıktan bahsedilince aklımıza " Aceba mikrobu nedir?," gibi bir soru gelir. Bununla beraber çok acı olmasına rağmen hâlâ mikropların varlığından şüphe edenler ve hattâ inanmayanlar vardır. İsbatına hacet olmıyan bu hakikata inanmayanlara kendi sağlıkları ve cemiyet sağlığı adına acırız. Ancak biz, mikropların yaşama ve üreme şekillerini, bulaşma yol ve araçlarını inceleyerek, onlara karşı korunma çarelerini arayalım:

Mikroplar 1-10 mikron büyüklüğünde canlı mahluklardır. Bir kısmı çomak gibi; bir kısmı yuvarlak; bir kısmı da helezon gibidir. Bunlar uygun beslenme, sıcaklık ve rutubet şartlarında süratle ortalarından bölünerek, birisi 2, ikisi 4, 8, 16, 32, 64..... olmak üzere mütemadiyen çoğalırlar. Eğer uygun vasa bulamazlarsa çoğalmaları yavaşlar, durur, veya muhiyin fenalık derecesine göre bir çoğu mahvolurlar.

Dış etkilere güneş, sıcaklık, ileri derecede soğuk bunlara öldürücü tesir icra ederler. Güneş giren

eve doktor girmez, atasözü de buna işarettir. Böyle öldürücü tesirlere maruz kaldıkları zaman birçokları şekil değiştirirler, (spor) denilen birhal alırlar. Sporlar, bu dış etkilere çok dayanır. bazıları da üzerlerini bir kabukla örterler ve böylece korunurlar. Hararet rutubet ve gıda uygun şartlarını bulunca tekrar eski hallerini alarak süratle durmadan çoğalmağa başlarlar. En uygun üreme sıcaklığı 30-40 derece arasındadır.

Mikropların ençok yaşadığı şeyler su, gıdalar, hava, ve eşyaların üzeridir. Buralardan ileride sayacağımız araçlarla vücudümüze girerler. Giriş kapıları şunlardır: Beslenme yolu (ağız), solunum yolu (burun), idrar yolu, derimizde açılan küçük büyük bütün sıyrıklar kıl dipleri, göz ve kulağımız. Bu yollarla vücudümüze giren mikroplar vücudümüzde durmadan çoğalarak çıkardıkları zehirli maddelerle veya kendi gövdeleriyle hastalık doğururlar. Tıpkı bir saat makinesinin çarkları arasına kaçan kum taneleri gibi. Her mikrop başka bir hastalık doğurur ve kendisi o hastalığın mikrobu ismini alır.

Tarih boyunca nüfus ve köyleri yokeden, soy ve soku bozan refah ve umrana engel olan yalnız Sıtmadır.

Türk Tarihinde " 26 Ağustos „ lar ve MALAZGİRT ZAFERİ

Gündoğdu TÜRAY

— Geçen sayıdan devam —

Selçuk tehlikesini önlemek için yeni imparator bizzat seferler yaptı ise de ancak bazı neticesiz başarılar elde edebildi.

Diğer taraftan Afşin idaresindeki Selçuk kuvvetleri Kapadokya şehirlerini, Frikyada, Honas ile Laodikya'yı ele geçirip, Ege Kıyılarına doğru ilerlerken (852 sene sonra 26 Ağustosların ikincisini yaratanların yaptığı gibi), Horasan'da bulunan Alp Aslan da Mısır'ı zaptta hazırlanıyordu. 1070 senesi ortalarında büyük bir Selçuk ordusu başında hareketle Azerbaycan'dan Malazgirt'e (ki vaktiyle amcası burasını alamamıştı) geldi ve burasını kolaylıkla ele geçirip; Mey-yafarkin, Âmid (Diyarbakır)'e kan dökmeden hâkimiyetini kabul ettirip, 1071 senesi başında Halep önlerine geldi.

Alp Aslan Halep'te iken, Türk tehlikesinden korkan Bizans imparatoru, Sultana bir elçi göndererek sulh ve dostluk teklif eder, teminat verir. Bu teminat üzerine Alp Aslan Mısır'a doğru harekete geçer. Fakat yolda, Halep'teki teminatın bir tuzak olduğunu, ve Bizans İmparatorunun doğuya doğru

hareketle, elden giden yerleri geri almak için müsait fırsatı bulunduğunu zannederek ilerlediğini öğrenince, derhal geri dönerek Malazgird önlerine gelir. Burada, kendisinden önce gelip yerleşmiş olan Bizans ordusuyla karşılaşır.

26 Ağustos 1071 cuma günü Malazgirt ovasında cereyan eden tarihin ender kaydettiği bu meydan muharebesinde iki taraf kuvvetleri arasında kemiyet ve keyfiyet bakımından çok büyük fark vardı.

Muhtelif milletlere mensup askerden ibaret olan mağrur Bizans ordusu "200000,, kişiyi buluyordu.

Selçuk ordusu ise, "4000,, i Türk memlûkü "40000,, izeâmet askeri olan muntazam süvari kuvvetli ve "10000,, kadari gönüllü olmak üzere "45000,, i ancak buluyordu.

Bu hesaplara - Alp Aslan'ın da muharebeden bir gün önce topladığı harp divanında söylediği gibi Bizans ordusu, Selçuk ordusunun en az dört misliydi. İki ordu arasında mevcut bu kemiyet tezadına karşılık keyfiyet üstünlüğü Sultanın lehine idi. Bizans ordusu, talim, terbiye ve insicamdan mahrum bir insan sürüsüydü. Onda, ordusundan bulunan meziyetler yoktu.

Savaşın bir gün önce toplanan

YETİŞİR

Çektiğim artık elinden bu kadar dert yetişir,
Beni divaneye döndürdün ey âfet yetişir..
Göynümü yaktı, harabetti bu hasret, yetişir;
Beni divaneye döndürdün ey âfet yetişir...

Mest - i serşar olarak şöyle uzan kollarıma,
Neş'eden bade içüp nazla dayan kollarıma,
Gülerekten geleceksin ne zaman kollarıma!
Beni divaneye döndürdün ey âfet yetişir...

M. BATUR

bir harp divanında, Ebu Nâsir, Sultan Alp Aslan'dan şu dilekte bulundu:

"Umudum kuvvetlidir ki tanrı senin için bir fetih takdir etmiş olsun, emrediniz hatipler mimberde iken gazilere nusret istesinler; bu saatler duaların kabul edildiği saatlerdir. Bundan sonra savaşa başlayalım.."[1]

Ertesi gün, 26 Ağustos 1071 de Malazgirt ovasında muharebe bütün şiddetiyle başlamıştı. Hatipler mimberde nusret diliyor, gaziler amansız bir şekilde Bizans ordusuna saldırıyordu. Bizans ordusu "Türk süvarisinin seri hareketlerine, cür'etkâr ve sür'atli tecavüzü manevralarına karşı büyük bir mukavemet gösteremedi.."[2]

Nihayet harp tarihinin de bu en mükemmel tâbiye hareketi muvaffakiyetle başarılmış; düşman çember içine alınarak tarihin ender kaydettiği bu imha muharebesi sona ermiş. Düşman cesetleriyle dolu olan meydan Türk kılıçla-

rına teslim olmuş; mağrur imparator Romanos Diogenes'de esirler arasına girmişti. Türklüğe Anadoluyu armağan eden bu zafer, Sultan Alp Aslan'ın adını "...sadr-ı islâmdaki büyük islâm fatih ve gazileri derecesine çıkarmıştır.."[3] Esir imparator Romanos Diogenos Sultanın huzuruna çıkarıldığı zaman Türke has bir şekilde "...en büyük ihtiramlarla karşılandı.."[4]

Mağlup ve mağrur imparatorla galip ve âlicenap imparator arasında şu barış imzalandı:

1) Romanos Diogenos muayyen bir kurtuluş akçesi mukabilinde hürriyetini tekrar elde edecektir.

2) Bizans, Alp Aslana senevi mühim bir vergi verecek; ve

(1) F. F. Tülbentçi; Geçmişte bugün c. 2. s. 53

(2) A. A. Vasiliev; adı geçen eser, s. 451

(3) İslâm Ansiklopedisi, Alp Arslan maddesi

(4) A. A. Vasiliev, aynı eser, s. 451

3) Bütün türk esirlerini iade edecekti.

Fakat akdolunan bu sulh neticesiz kaldı. Çünkü Romanos Diogenos İstanbul'a döndüğü zaman Bizans tahtını VII. MİHAL DUKAS tarafından işgal edilmiş buldu. Bir müddet sonra da düşmanları tarafından gözleri çıkarılarak öldürüldü.

Muzaffer kumandan, Türklüğü Anadolu'nun sahibi yapan, Sultan Alp Aslan da Mayıs 1072 de Maveraünnehr'e geçti. Burada esir aldığı bir kale kumandanı tarafından aldığı yaranın tesiriyle Kasım 1072 de gözlerini ebediyete yumdu. Yarattığı 26 Ağustosun neticeleri:

1) Anadolu'yu Türklüğe armağan etti.

2) Anadolu hudutlarını müdafaa eden Bizans ordusu yok edildi.

3) Bir tarihçinin dediği gibi

“İmparatorluğu Türklerin eline vermiş oldu.”

4) “Büyük Bizans imparatorluğunun ölüm çanını çalmış” oldu.

5) 382 sene sonra Fatih'in tamamladığı işin ilk temel taşı atılmış oldu.

26 Ağustosları yaratanla haklı olarak, halk duygusunun tercümanı olan LOFONTAIN'e “Türkleri harp meydanında görmeği tercih ederim,” [1] dedirtmiştir.

26 Ağustosları yaratmış olan aziz şehitler!.. Rahat uyuyun.. Torunlarınız sizin yarattığınız zaferleri tekrar etmeğe her an hazırdırlar. Müsterih olun!..

Sözlerime son verirken 26 Ağustosları yaratanların aziz hatıraları ve mânevî huzurlarında tâzimile eğilir, ruhları şâdolsun derim.

(1) C. Lamouche (G. K. Söylemezoğlu)
Türkiye Tarihi, c. 1., s. 16. İst. 1943

O G ũ n

**En büyük sermaye terdir, nasırdır,
İşe tanrı diyen bizim asırdır
Herkes anlayacak bu nasıl sırdır
İnsanlığa meyve verdiğimiz gün...**

**Bozkırımız suya, çok şeye muhtaç,
Top top çiçek, yeşil çayır, bol ağaç,
Olur yeni hayat bizlerden andaç
Terle kucağına girdiğimiz gün...**

**Toprak kutsallaşır karışınca ter,
Bozkır güzelleşir, göverir yer yer,
Ağaç selâm verir toprak gülümser
MİLLETÇE ZAFER'e erdiğimiz gün.....**

Hasanoğlu
MEHMET GÖKDEMİR

Bit Yiğitte Bulunmaz

Dr. Kâmil ÖZKARAKAYA

Bitler, dolaştıkları yerlere göre üçe ayrılırlar:

1 — Pediculosis capitis: Baş biti

2 — Pediculosis vestimenti: Elbise biti

3 — Pediculosis pubis : âne biti

Hangi sınıftan olursa olsun bir bit kâhil hale geldikten 10 saat sonra çiftleşir ve bundan 24 - 48 saat sonra da yumurtlamaya başlar. Bir bitin ömrü 40 - 50 gün kadardır. Bir bit bu müddet zarfında 300 kadar yumurta yumurtlar. Yumurtanın olabilmesi için ısının 15 dereceden aşağı olmaması lâzımdır. Çatlıyan yumurtalardan çıkan sürfeler derhal kan emmeye başlarlar. Bunlar bit haline gelebilmek için üç istihale geçirirler.

Bitler ter koksundan ve fazla sıcaktan kaçarlardı. Yazın fazla sıcak aylarda bitlerin az bulunuşu bu sebeptendir.

Bugün her insan, bitin ne kadar zararlı parazitler olduğunu artık anlamıştır. Bunun en korkunç ve tehlikeli zararlarından biri tifüs âmili mipropları aşılmasıdır. Bilindiği gibi bu hastalık eskiden beri müt-hiş salgınlar yapmıştır. Bu salgınlar daha ziyade insanların toplu yaşamak mecburiyetinde olduğu seferberlik ve harp zamanlarında

kendini göstermektedir. Üzerinde münakaşa caiz olmıyan bu hakikatı anlamamak veya işin hakikatını görememek gafletine düşmüş olanlardan bazılarına hâlâ tek tük şurda veya burda rastlanmaktadır. En hafif mânasile bu gafiller “ Bit yiğitte bulunur!.. sözünü bir hakikatın ifadesi olarak kabulle sabit fikirlerinden kurtulmak istemezler... Belki de bunlar, bitin insan kanını emmek suretile temizleyip, yiğitliğe yol açtığını zannediyorlar!.. Halbuki bit, kanı zehirlemekten başka bir şey yapmaz. O halde hakikî yiğitlik bittten kaçmaktadır. Biz zaten yerinde ve zamanında kaçanın yiğit olduğunu söyleyemiyiz? Milletin, bir felâkete sürüklenme ihtimalini bittten kaçmak suretile ortadan kaldıran vatandaştan daha yiğit kimse olur mu? Bana bir gün bir adam geldi; saçlarının döküldüğünden ve kepeklenmesinden şikâyet etti. Bu dökülme ve kepeklenmenin sebebini neye atfediyordu bilir misiniz? Kendisinin temizliğe riayet ettiği için başında, saç diplerinde hasıl olan kepekleri yiyecek bit bulunmayışına!.. Bu fikrin saçma olduğunu kendisine söyleyince adam, fikrinin doğruluğuna beni inandırmak için, çobanların ve köylülerin bitli başında saçların gür olduğunu, kepek bulunmadığını

Lekelimumma denince akla bit gelir. Sıtma denince de sivrisinekleri hatırlarız. Her ikisi de sağlık ve varlık düşmanlarıdır. Her yerde ve her suretle Bit ve Sivrisinekleri yokediniz.

KAYSERİ AĞZI KELİMELER ÜZERİNDE ARAŞTIRMALAR

IV

K. ÖZYEDEKÇİ

(Geçen sayıdan devam)

Kayseri ağzı kelimeler üzerinde uğraştığımı gören bir dost, bundan birkaç ay evvel bana 1934 te Halkevimizin bastırdığı, bir ön-söz ve 6000 kelimeyi ihtiva eden ve "Kayseri Sözlüğü", adını taşıyan bir kitap vermişti. Bu sözlük II. Dil Kurultayı'na armağan olarak sunulmuş olup alfabetik sıraya göre tertiplenerek Kayseri ve etraf köylüklerde söylenilen, gerek mahalli ve gerekse galatlaşarak mahallileşmiş olanlarla bazan bir harf farkı ile iki- üç türlü söyleniş alan ve fakat tek mânalı kelimeleri ayrı birer kelime diye kaydeden, Türkiye ölçüsünde konuşulan ve yazılan, lügatte dahi aynı mânada bulunanları da "mahalli", kabul eden bu sözlükten burda söz açışımı kitabı yermek maksadına, okuyucular yormazlar zannedirim.

misal olarak söyledi. Nihayet adamı başında Seborrhe sech bulunduğuna ve bunun bir hastalık olduğuna, eğer kendi fikri doğru olsa bütün temiz insanların başının kendi başı gibi olması lâzımgelseğini bin müşkülâtla ikna edebildim.

Bu batıl ifkade bazan tahsili, terbiyeli kimseler arasında da malesef rastlıyoruz. Artık bunlara

Zira 11 sene gibi bir zaman evvel bir hayli gayret ve emek sarfı ile meydana getirilen bir eseri şimdi yermeye kalkmak, şu yazı sahibinin akli seliminden herkesin şüpheyi düşmesini kendisinin mahsusen istemesi demek olduğu kadar, faydalı çalışmalara karşı da kadir bilmemezlik olur ki ne birinci halde bir isnatta bulundurmaya ve ne de ikinci haldeki hakbilmezliğe gönlümün hiç te razılığı yok.

Maksadım, bu eserin vaktile yayınladığından haberi olupta benim de ikinci bir defa aynı şeyi yapmaya kalktığımı zannederek, bunun beyhude bir gayret ve zahmet olacağını düşünecekler, vaktile yapılmış olanla benim yapacağım şeyin aynı olmayacağını, daha evvelden söylemek ve "mahalli" kelimeleri, mümkün olduğu kadar,

inanmak suretile kendimizi dar ve basit görüşlü insanlar derekesine düşürmekten, nerede ve nasıl olursa olsun bittin her zaman sakınmalıyız. Bir tembelin yedi mahalleye zararı olacağına nasıl inanmışsak bir bitin de yetmiş mahalliye hattâ bütün bir millete zararlı olabileceğini hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız...

"onlardandır", diyerek aralarına gayrılarını katıştırmadan, sıkıştırırmadan, olduğu gibi, tek ve doğru söylenişlerle arz etmektir.

Sözlüğün tenkidini yapmadığım için yukarda ilistigim noktaları sağlayacak misalleri buraya almadım.

Bugün Kayseri ağzında mahalli zannedilen öyle kelimeler var ki bunların birçoğu arapça veya farsçanın yadigarı olarak pek az söyleniş değişikliği ile dilde hâlâ yaşamakta ve kullanılmaktadır.

Berdi : Badiye'den galat

Tevatir : Tevatür "

Cengâr : Jengâr "
v.s... gibi...

Misali çoğaltmak mümkün. Kelimeleri sunarken bunları orda işaretleyeceğim için şimdilik daha fazlasına lüzum görmedim.

Yalınız, farsçası (jengâr) olan son kelime üzerinde biraz durmak istiyorum.

Çıktı yeşil perdeden arzyledi ruhsar gül,

Saldı mir'at-ı zâmiri pâkten jengâr gül.

diyen Fuzulî'nin şiirinde (jengâr) dan kastedilen yeşillik, Kayserililerin dilinde bakır kaplarda hasıl olan yeşil küf'ün adı olarak hâlâ yaşamaktadır. Hattâ bundan :

Yeryüzünde her yıl 700 milyon kişi sıtmadan hastalanmaktadır. Bu, dünya nüfusunun üçte biridir. 6 milyon kişi de sıtmadan ölüyor. Eski zamanlarda hiç şüphesiz sıtmalılar ve sıtmadan ölenler bundan çoktu. Fakat bugün, korunması bilinen, devası olan bu hastalığa tutulmak ve ölmek bizim için çok acıdır.

Cengâr çalmak : Kapların küflenmesi

Cengâri : Cengâr rengi

Cengârimisî : Cengâr gibi
deyimler ve gövdeler türetilmiştir.

Yine Kayseri ağzında öyle kelimeler var ki 500 yıl evvel kullanılan öz türkçenin ta kendisidir.

18 kasım 1944 tarihli Ulus'ta " Hoş bir Kitap " başlıklı yazısında Mercimek Ahmet'in dilimize çevirdiği "Kabusname" den bahsederek tenkitçi Nurullah Ataç'ın yazısına "Kabusnameden aktardığı satırlarda geçen ve "kitapta, bugünkü dilde hiç kullanılmıyan kelimeler de var,, olduğuna misal gösterilen ve karşılığının ancak "Tarama Sözlüğü"nde bulunabildiği kaydedilen (Dölek), bugün Kayseride el'an (ü) harfi (ö) olarak (Dölek - Temkinli, doğru, uslu) mânasında söylenmekte ve "Kabusname" deki mânada kullanılmaktadır ki bunun kısaltılmış şeklinin de - muhtemel olarak - "dek,, veya "tek,, olduğunu bazı atasözlerinde görüyoruz.

Dek (tek) duranın devesi ölmez.

Dek dur, dirlik bul.

Misallerindeki gibi ..

(Sonu var)

Sıtma salgınları yaz ve son bahar aylarında olur. Sebebi de sivrisineklerin bu aylarda üreyip uçuşması, çoğalması ve bizi sokmasıdır. Yemişlerden, bataklık ve sazlığın fena kokulu havasından sıtma olmaz. Sıtmayı sivrisinek bulaştırır.

ORMAN DÂVAMIZ

Mehmet BİNER

Yüksek Orman Mühendisi

- Geçen sayıdan devam -

1 — Hayvan otlaması pek mühimdir. Hayvanla orman bir arada olamaz. Bilhassa keçinin yaptığı tahribat en gaddar insanın yapabileceğinden çok daha üstündür. Çünkü ormanın devamını temin eden gençliğin düşmanıdır. Gençliği olmıyan orman, nesli kesilmiş aileye benzer.

Bir keçi bir günde yüzlerce fidanın neşvünemasını temin eden tomurcuklarını koparır, ağaçların muntazam gelişmesine mani olur. Tecessümünü sekteye uğratar. Bu yüzdendir ki ormanlarımızın çoğu çalılık haline inkılâp etmiştir. Esasen geliri ehemmiyetsiz olan keçilerin yüzünden yurdumuzun ormanlarının, büyük servetimizin, mahvolmasına musamaha edilmemelidir. Ya orman yahutta hayvan. İkisinden birisini tercihe mecburuz. Bunun içindir ki son zamanlarda hayvan rayiine mani olmak için Tarım Bakanlığı kat'i tetbirler almıştır.

2 — Bilhassa kurak mevsimlerde ufak dikkatsizlik eseri olarak memleketin hazinelerinin mahvedilmesi ne kadar acıdır. Söndürülmeden bir kipritin veya bir sigara izmaritinin yahuut ta bir yolcu veya çobanın her hangi bir ihtiyacını temin maksadile yakmış oldu-

ğu ateşi söndürmeden bırakması yüzünden yüzlerce hektar ormanlarımız kül haline gelmektedir.

3 — Halen mevcut ormanlarımızın toprağından en randımanlı olarak ancak orman serveti ile istifade kabildir. Zira ekserisi sarp ve mail yerlerdedir. Böyle araziden ziraatte istifade ancak bir iki sene kaabil olabilir. Aslen fakir olan orman toprağı ancak kendi kendisini yaprak döküntüsünden mütevellit ümüsle besliyebilir. Ormanın kalkmasile ümüsün menbainin kesilmesi ve toprağın tesirâtı havaıye ile taşınması ana kayanın meydana çıkmasını mucip olur ki böyle bir araziden ne ziraatte ve ne de ormancılıkta istifade kabildir. Bunu bilen ve gören köylü ikinci bir tarla temin için yeni bir orman parçasını da imha etmekten çekinmez; böylece yapılan tahribat sıralama gider.

4 — Orman mahsullerinden istifade esastır. Yalnız bunun geliş güzel olmayıp bir sistem dahilinde bir plâna müsteniden ceryan etmesi lâzımdır. Her hangi bir şahsın rasgele bir yerden yapacağı katıyat tabiatın tahripkâr tesirini faaliyete geçirir, ormanın mahfına sebep olur. Hayvanına bir tutam yaprak ve ökse otu yedirmek için

sayısız dalları kesen çobanı, genç çamların kabuğunu soyarak, soy-muk tâbir edilen usaresini yemek için yüzlerce çamin mahfına sebep olan insanı, evinin çatısını örtmek için kiremit yerine hartama tâbir edilen çam tahtalarını imâl edebilmek için bir yerine on ağaç devirdikten, nihayet elyafı muntazam olup yarılmayı kolay ağacı bulana kadar tecrübesine devam eden orman hainlerini, yüzlerce ağacı keserek üst üste koymak suretile ağaçtan duvar yapmaya çalışan müsrifi, sırf baltasının keskinliğini dikili ağaç üzerinde deneyen hazine hırsızının yaptığı zararı düşünürsek ne kadar çok olduğunu anlarız. Böyle insanların, millet kasa-sından parasını çalan bir hırsızdan farkı yoktur. Çünkü orman bir döviz membaıdır.

5 — Yukarda saydığımız orman mahveden sebeplerle birlikte tabiatın tahripkâr tesirleri de derhal kendisini gösterir. Çünkü tabiat kanunlarına aykırı hareket edersen o intikamını almasını bilir. Kesafeti bozulmuş bir ormana güneş, mahvedici rüzgâr yıkıcı tesir yapar. Yağmur sularının birikmesinden mütevellit seller toprağın da taşınması ile artık orman yetiştirilmesini imkânsız hale sokar.

Yukarda 5. madde halinde kısaca zikredilen ormanı tahrip edici unsurlar memleketimizde devam edelmektedir. Bunu gören hükûme-

timiz artık kat'i ve zecri tedbirlerin alınmasına karar vererek yurdun muhtelif yerlerinde orman işletmeleri açmıştır. Önümüzdeki sene de ormanlarımızın kâffesi işletmeye açılmış olacaktır.

Sayın Tarım Bakanımız Pr. Dr. Şevket Raşit Hatipoğlunun işletmelere vermiş olduğu kıymet ve ehemmiyet milli hazinenin ziyana mâni olmak ve memleket varlığının muhafazasını teminden başka bir şey değildir.

İşletmelerimiz bir çok yerlerde harap olan ormanlarımızı imar ve yeniden teşcir ederken diğer taraftan da orman servetinden devamlı ve plânlı bir surette istifadeyi temin etmektedir. Bu suretle kıymet tecessümünden düşmüş evsaf ve kalitesini kaybetmeğe yüz tutmuş olan ağaç servetinin ziyana mani olunuyor Aynı zamanda bu servetin faizinden bir kısmı sermayeye ilâve edilmekle beraber bir taraftan servet artarken diğer taraftan da her türlü memleket ihtiyacı temin edilmiş oluyor.

Orman dâvamız hayat dâvasıdır. Bunun başarılabilmesi için yalnız meçhul şahısların ve meslek sahiplerinin çalışması kâfi değildir. Her vatandaş hissesine düşen vazifeyi ifa etmelidir. Bu da bizzat veya bilvasıta ormanlarımızın tahribine sebep olan unsurlara mani olmaksızın ibarettir.

Sıtmanın yok edilmesi sadece bir devlet işi değildir. Halk, hükûmetin dediklerini yapmaz ve hükûmetle işbirliği etmezse çalışmalar, didinmeler bir işe yaramaz, heba olur gider. İşte bunun içindir ki yurdumuzda sıtma salgınlarının önüne geçilmiyor ve nüfusumuz kırılıyor.

Lise Almanca Öğretmeni A. Cevdet Çitoğlu Jübilesi

Üstadın öğretmenlik hayatının 32 nci yıl dönümü münasebetile Lisede samimi bir toplantı yapıldı.

Lisemizin kıymetli Almanca öğretmeni A. Cevdet Çitoğlu'nun meslek hayatının 32 nci yıl dönümü münasebetile Lisede heyecanlı ve samimi bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda başta Valimiz Raşit Demirtaş Askeri Mıntıka komutanı General Seyfettin Aykuter, Parti Müfettişimiz Ankara Milletvekili Hıfzı Oğuz Bekata, Parti Başkanımız emekli General Salih Avgın, Eğitim Müdürü ve erkânı, Ticaret Lisesi, Gedikli okulu, Kız ve Erkek San'at Enstitüleri Müdürleri ile ilk okul baş öğretmenleri ve bütün Lise mensuları hazır bulunmuşlardır. Misafirlerle çay ve pastalar ikram edildikten sonra sayın Lise Müdürümüz Reşat Oğuz söz alarak toplantının gayesini heyecanlı bir ifade ile anlatmış ve sayın üstadımız Çitoğlunu uzun uzun övmüş ve tebrik etmiştir.

Bundan sonra büyük ölçüde bir fotoğrafı öğretmen odasına alkışlar arasında asılan muhterem öğretmen, söz alarak kendisine karşı gösterilen bu yakın ilgiden dolayı hazıruna şükranlarını sunmuş ve öğretmenlik hayatının muhtelif safhalarını anlat-

tıktan sonra alkışlar arasında sözünü bitirmiştir.

Daha sonra söz alan Lise Fransızca öğretmeni Kemaleddin Karamete çok samimi ve heyecanlı bir ifade ile Üstadın örnek hayatını anlattıktan sonra şu belîğ sözlerle hitabesine son vermiştir.

Cevdet Çitoğlu, gerek talebelik gerek öğretmenlik, askerlik ve ticaret hayatında bütün arkadaşları tarafından sevilmiş ve hürmet edilmiştir. Aynı zamanda iyi bir avcı olan Çitoğlu, bütün halkın da muhabbetini kazanmıştır.

Bir yüz yılın üçte birini öğretmenliğe vakfeden bir oğul yetiştirdiğinden dolayı sayın annelerini de gıyaben bütün arkadaşlarını adına tebrik eder saygılarımı sunarım.

Kayseride örnek bir hayat geçiren sayın Cevdet Çitoğluna gerek arkadaşlarım gerek talebelerim ve gerek kendi namına tebriklerimi sunarken sayın ailesi için de mes'ut yıllar geçirmesini temenni eder, bu feyizli ocağa daha nice yıllar müfit olmasını diler, ellerinden öperim.

En son olarak Sayın Parti Mü-

YEŞİLHISAR BUCAĞI [1]

Lehip KOCAOĞLU

Yeşilhisar, Kayseri ilinin İncesu kazasına bağlı ve Kayserisinin 69 kilometre batıgüneyinde bir bucak olup tarihin eski devirlerinde Zencibar veya Zengibar adı ile maruf bir kalenin altında ve kendi ismini taşıyan ovanın kenarında kâin yeşillik bir mahaldir.

Kasabanın ilk kuruluşuna dair söylenen bir çok rivayetler vardır: Niğdenin, Nahita veya Nakide, Kayserinin Mazaka adları ile anıldığı eski çağlarda kurulmuş olup Batı Roma İmparatorluğu zamanında gelip geçen Kapadokyanın sekiz büyük şehri içinde adı geçen Kipistra veya Küistre bu günkü Yeşilhisardır. [kamus-ul-âlam-Şemseddin Sami]

Tarihin kaydettiğine göre bir zamanlar Etilerle meskûn bulunmuş, bilâhare Keyhusrev'in Anadoluyu yıktığı bir zamanda İranlılara geçmiştir [2] İran imparatorluğunun zayıflaması ve İran hükümdarı Daryüs'ün vefatı üzerine Yunanlılara intikal etmişse de Büyük İskenderden sonra Tavaifi mülûk ellerinde kalmış ve müteakiben de Kapadokya hükûmeti tarafından işgal edilmiştir (M. E. 606).

fettişimiz Hıfzı Oğuz Bekata ayağa kalkarak gerek kendi ve gerek arkadaşları adını söz almış ve öğretmenlik meslekinin kutsiyetini bilhassa teberrüz ettirmiştir. Biz de muhterem

İstiklâllerini ilân eden Kapadokyalılar Kayseri [Mazaka]yı merkez edinerek Yeşilhisara [Küistre] da fazla önem vermişlerdir (M. E. 317). Fakat Romalılardan Ogüst Oktav (milâdın 20 - inci) yıllarında gelerek buraları pek acıklı bir surette feth ve harap etmiştir. Bizanslılardan sonra buraların (M. S. 260) Sasaniler ve (M. S. 690) Emevilere geçtiği tarihi eserlerden anlaşılıyor. [Taberi ve Mir'ati kâinat.]ın kaydettiğine göre (Hicri 87, Milâdi 706) tarihinde Emevilerden (Müslimetibni Abdülmelik) Anadoludan Ankara ve Tarsus gibi mühim yerleri fethettiğine bakılırsa Kayseri Yeşilhisar ve dolay-

[1] Evvelce Karahisar olup, memleketimizde bu isim bir kaç tane olduğundan önmüzdaki geçen yıl İl Genel Kurulu kararı ile ve İç Bakanlığının emirleri üzerine Yeşilhisar ismini almıştır.

[2] Etiler zamanında kasabanın 15 dakika güneyinde Taşlıca mevkiinde Büyük Köşk sahasına kadar müteaddit kümeler halinde ve kısmen yeraltı mağaralarında yaşayıp; İranlılara geçtikten sonra bugünkü kasabanın bulunduğu yerde temerküz etmiş ve etrafı karataştan hisarla çevrilerek bu isme izafeten Karahisar denilmiştir.

üstadımıza memteket namına şükran ve tebriklerimizi sunar ve daha pek çok yıllar gençliğin, onun ilim nûrundan faydalanmasını dileriz.

*

larının da ilk olarak o tarihte islâmlara geçtiği anlaşıyor. Ve bilhassa buraların Battal Gazi tarafından zabtolunduğu söyleniyor. Emevilerden sonra buraları tekrar Bizanslılar ele geçirmişlerdir. Fakat kuruluşundanberi esas sekenesi Türk olan bu yeri Bizanslılardan en nihayet eski sahipleri Türklerden Danişment liler zaptetmişlerdir (1084).

Danişmentlilerin (1174) de inkirazi üzerine burası bütün Orta Anadolu ile birlikte Selçuk hükümdarlarından Kılıç Aslan II tarafından zabtedilerek Selçukilere geçmiş bulunuyor.

Bu sırada Anadolu'nun Moğol istilâsına uğramasile Yeşilhisar İlhanilerin eline geçmiştir. (1302) Moğol egemenliği altında kalan Selçukilerin son hükümdarı Alâeddin Keykubat III ün oğulları tarafından katli üzerine Anadolu İlhanilerin tayin ettiği valiler tarafından idare edimeye başlamış ve nihayet Anadolu'yu mutlak surette egemenlikleri altına almışlardır.

Selçukilerin inkırazını fırsat bilen diğer beylikler de istiklallerini ilân etmişlerdi. Fakat sonradan Emir Çoban bunların çoğunu İlhani

idaresine almıştır. Oğlu Demirtaş (1317 - 1327) ilk zamanlar Kayseri ve dolaylarında İlhanileri temsil etmekte idi. Bu zatın (1327) de Mısırda katli üzerine Anadolu valisi Alâeddin Erdana olmuştur. Erdana Anadolu'yu muvaffakiyetle idare etmiş sonradan Mısır himayesine girmiştir. Mısır sultanının vefatından sonra istiklâlini ilân ederek Erdana hükûmetini kurmuştur.

Evvelce Sivas'ı merkez yapmışsa da sonraları merkezi Kayseriye kaldırmıştır. Erdana, memleketinin muhtelif yerlerinde; cami, medrese, han, kervansaray gibi eserler inşa ettirmiş, bu arada Yeşilhisara da bir cami ile han yaptırtmıştı [3], Yeşilhisar bu devirde gereği kadar tevsi ve tezyin edilerek, zamanın kasabaları fevkinde seçkin bir vaziyet arz etmiştir.

Melik Erdana'nın yeşilhisara inşa ettirdiği Camii şerif, (132-1005) de kendi kendine yıkılmış aynı arsa üzerine eski taşlarından istifade ile yenisinden yaptırılmıştır. Minaresi halen eski vaziyetini muhafaza etmektedir. Caminin ilk yapılaşma ait kitabe şimdiki Cami kapısının üstünde olup, şu beyiti ihtiva etmektedir.

"Ammere hazel mescidil mübarek

Essultanil âzam mülki Arabı velacem, alemül adet essultan Erdana..

Yine kapının üstüne konmuş olan yeni imar kitabesi de şu beyitlerden müteşekkildir:

Viran iken bu secdegâh himmet edüp bayü, geda,
Oldu mamur bihamdülillâh gel edelim farz-ı eda.

Ahali-i Karahisar oldular bu dem bahtiyar,
Cennette etmez mi karar Rahi Hakta eden feda.

Ey kerimi ammalihi bezledenler malini
Hem bani-i evvelini etme civarından cûda,

Biliriz Cudi rafetin âleme vasiğ rahmetin,
Erdir bize inâyetin kıldıkça müezzîn nida.

Yarabb! bu abdûn Rıza [4], sayeledi sup-hu mesa.
Düşükte bir tarih anâ oldu nûry beytü hüda,

Tarih : 1321 - 1905

Kayseri Halkevinin Bir yıllık Çalışması

Halkevi İdare Heyeti haftanın muayyen günlerinde toplantılarını yaparak bir sene içerisinde 30 a yakın toplantıda 250 ye yakın, halkevi işlerinin yürütmesi için, kararlar vermiş ve şube komitelerinin çalışmalarını sağlamıştır.

1 — Dil Edebyat Komitesi: Erciyes mecmuasının bu günkü şartlar ve buhranlar içerisinde ancak 4 nüshasını çıkarabilmiştir. Bundan sonra da devamlı çıkmasına çalışmakta bulunmuştur. Muhtelif mevzular üzerinde 18 konferans tertiplemiş ve 6 millî - resmî günde bu günlerin değerini anlatan söylevler vermiştir.

2 — Güzel sanatlar Komitesi: Komite bu yıl içerisinde açtığı nota, keman ve caz kursunu devam ettirmiş muhtelif gün ve tarihlerde alaturka ve alafiranga 8 konser vermiş ve diğer komitelerin faaliyetine katılmış; iki resim sergisi açmış ve 10 aile toplantısı tertiplemiştir.

3 — Temsil Komitesi : Sahnemizin bir çok noksanlarına ve bilhassa bayan elemanın bulunmamasına rağmen bu yıl içinde 14

piyesi sahneye koymuştur. Bunların bazıları iki veya üç defa tekrarlanmıştır.

4 — Spor Komitemiz : Bir yıl içerisinde de yaz aylarında dağ ve kış aylarında da kayak gezilerine devam etmiş ve bölge ile daima iş birliği halinde bulunmuştur. Bu yıl içerisinde 11 defa kayak ve 4 defa da dağ gezisi tertiplemiş ve bir defa da Erciyes zirvesine 35 kişilik bir grup ile çıkmaya muvaffak olmuştur.

5 — Sosyal Yardım Komitesi : Bu komitemizin bu yılki çalışması da görülecek bir mahiyet taşımaktadır. Bir çok hayır severlerin yaptığı teberru ve mûsamereler hasılatından elde ettiği 5000- liraya yakın bir para ile, 72 yurdaş ve fakir talebeye 1000 lira kadar bir para yardımı yapmış geçen 23 nisanda vilâyetin himmetile elde ettiği kabut bezinden bütün okullardaki yoksul talebelere 600 takım don ve gömlek hazırlanarak dağıtmıştır. İleri senelerde yardım himayesine aldığı 1000 kûşür fakir aileye beher nüfus için birer kilo bulgur, pekmez ve birer kalıp sabun ve yarımşar kilo yağ ve bazılarında da iç çamaşı-

[3] Son zamanlarda belediye bu hanın arsaı üzerine birkaç dükkân yaptırtmıştır.

[4] Burada Rıza kelimesi Bir ismini mahlasıdır. Şöyleki :

1932 Eylülünde vefat eden Yeşilhisar eşrafından ve tanınmış aydınlarından olup, Kocabeyoğlu lakabı ile maruf H. Ali

efendidir. Kitabe de bu zât tarafından kaleme alınmıştır. Bu zâtın himmet ve gayretleri sayesinde ve kasaba halkının da içten gelen yardım ve bağışlarıyla vücade getirilen bu büyük yapı kasaba için bir şeref âbidesidir.

rı vermek suretile bu sene de yardımına devam etmiş bulunuyor. Ayrıca ilk, orta ve liselerdeki çok fakir talebelere 400 metre kırmızı bazılarına iskarpın ve bir kaçına da elbise yardımı yapmış ve Kız Enstitüsündeki 15 fakir talebeye de ders malzemesi temin etmiştir.

6 — Dershane ve Kurslar Komitesi. Bu komitemizin faaliyeti ancak kış aylarına inhisar etmektedir. Bu yıl içinde bir devre Fransızca kursu açmış ve halen 75 kadar talebesi bulunan okuyup yazma kursunu devam ettirmiştir.

7 — 4500 dan fazla kitabı bulunan Kitapsaray Komitemiz Kütüphanenin devamlı bir surette faaliyette bulunmasını sağlamış bir yıl içinde 1500 den fazla okuyucu kayıt etmiştir. Ayrıca bir de Zinciderede okuma odasını devam ettirmektedir. Ve bu gün de kütüphaneyi mühitteki talebelerin gece çalışmalarına açık bulundurmaktadır.

8 — Köycülük Komitesi : Bu komite bu yıl içinde 3 köy gezisi tertip etmiş, ayrıca çiğciye ve bahçe sahiplerine her zaman zarar veren tırtır ve keşki haşeratinin imhası ile zararlarından korunma çarelerini belirten birer broşür bastırarak köylülere ve şehirdeki bağ ve bahçe sahiplerine dağıtmıştır.

9 — Tarih ve Müze Komitesi : Şehirde ve çevresindeki tarihi

eserler üzerinde tetkiklerine devam etmektedir. Bunlar üzerinde yapılan etütler peyderpey dergimizde yayınlanmaktadır. Bu komite Şehir müzesiyle daimi bir iş birliği halindedir. Salonlarımız şehrimizdeki muhtelif hayır kurumlarının faaliyeti için daima açık bulundurulmuş ve bu kurum ve müesseselerin çalışmaları ile komitelerimiz yakından ilgilenmiştir.

5 halkevili arkadaşımızın salonlarımızda nişan ve düğünleri yapılmış ve bu toplantılara halkevimizin cazı iştirak ettirilmiştir.

İmtiyaz Sahibi
Raşit Bener

Yazı İşleri Müdürü
Kâzım Özyedekçi

Yıl : 3 Sayı : 26-27

Yıllığı : 180 Kuruş
Aylığı : 90 »

Değerli Yazılara sayfelerimiz açıktır.

Basılmıyan yazılar
geri verilmez.

Basıldığı Yer :
SÜMER MATBAASI - KAYSERİ

Şehit Oğluna

«Baba!» diye ağlama ey güzel öksüz çocuk,
Baban gökten bakıyor senin hür hayatına....
Yıldızlardan oyuncak, aydan göksüne boncuk
Alacaksın sen yarın çıkıp arşın katına....

Büyü de öğrenirsin cennet yurdunu yer, yer,
Yarın küçük ellerin kılıç, sancak tutacak.
Olacaksın çelikten ataların gibi er
Kuracaksın altından ölmez yurda bir ocak.

Sen, babanın vatanda sönmez bir andacısın,
Büyü, sakın unutma geçen bu acı dünü,
O vatan düşmanını vur göksüne acısın,
Büyü ki ölmez TÜRK'ün cihanda sensin ünü...

Fikret Kavafoğlu

Erkek Sanat Enstitüsü Talebelerinden

Türk Milleti

Bir tek varlık tanırım, dünyada baş eğmiyen.
Asırlarca yaşayıp başı yere değmiyen.

O varlık kılıcını kınından sıyrarak
Her tarafa kol attı, engelleri kırarak..

Önünde duramadı ne kasırga, ne bora
Büyük setleri yıktı O, coştı da bir ara.

Onun bu coşuşuna tarihte denir «AKIN»
Bunun yüzlerce var daha dünkü en yakın:

Karşı gelemediler cihanın milletleri
Vardığı yeri yaktı onun bütün fertleri...

Çekinmedi bir ferdi kanını akıtmağa
Çünkü o, and içmişti yurdunu kurtarmağa.

Temizledi öz yurttan düşmanı teker, teker.
Gönüllü şehit oldu vatana nice nefer...

Düşman tutunamadı yurdumu eyledi terk,
Hakettiği sopanın manasını bilerek...

İsmail Solakoğlu

Erkek Sanat Enstitüsü Talebelerinden

Bu defalık Sayısı 20 Kuruştur.

Halkevleri Dergileri

Halkevlerinin adı	Derginin Adı	Kaç günde bir çıktığı
Adana	Görüşler	Aylık
Afyon	Taşpınar	»
Amasya	Yeşilirmak	»
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Bafra	Altınyaprak	Aylık
Balıkesir	Kaynak	»
Bursa	Uludağ	Üç aylık
Burdur	Ülker	Aylık
Artvin	Çoruh	İki aylık
Denizli	İnanç	Aylık
Dişarbakır	Karacadağ	»
Elazığ	Altan	»
İstanbul - Emir önü	Yeni Türk	»
»	Halk Bilgisi Haberi	İki aylık
İstanbul Halkevleri	İstanbul	15 günlük
Kayseri	Erciyes	»
Eskişehir	Halkevi	»
Giresun	Aksu	»
Isparta	Ün	15 günlük
İzmir	Fikirler	Aylık
Kars	Doğuş	Aylık
Konya	Konya	»
Manisa	Gediz	»
Mersin	İçel	»
Merzifon	Taşın	»
Milâs	Yeni Milâs	»
Muğla	Muğla	»
Nigde	Akpınar	»
Niksar	Ülker	»
Trabzon	İnan	»
Samsun	19 Mayıs	»
Sinop	Dıranaz	»
Sivas	Yaylâ	»
Yozgat	Bozok	15 günlük
Zonguldak	Karaelmas	Üç aylık

Fiatı 20 Kr.